

BILTEN

Posavski alpinistični klub Številka 13, marec 2008

ALPINIZEM,
GORNİŠTVO,
ŠPORTNO PLEZANJE ...

ZBRALA:

Rok Levičar in Gorazd Pozvek

PRIPRAVA:

Rok Levičar in Edvin Nepužlan

FOTOGRAFIJE:

Rožle Bregar, Bojan Jevševar,
Jan Kurinčič, Maja Lobnik,
Gorazd Pozvek, Nejc Pozvek,
Andrej Sotelšek, Luka Štok,
Andrej Trošt, Aleksandra Voglar,
Tjaša Zakšek, Matej Zorko,
Edvin Nepužlan

NASLOVNICA:

Matej Zorko, zimsko plezanje,
foto: Aleksandra Voglar

BILTEN IZDAL:

Posavski alpinistični klub

SPLETNA STRAN:

WWW.PAK.SI

TISK:

Tiskarna Petrič

Krško, marec 2008

BILTEN

Posavski alpinistični klub

Številka 13
marec 2008

VSEBINA

UVOD

UVODNIK 5

POROČILA

ŠPORTNO PLEZANJE 7

SREDNJEŠOLSKO DRŽAVNO PRVENSTVO 2007 7

OSNOVNOŠOLSKO DRŽAVNO PRVENSTVO 2007 7

VZHODNA LIGA 2007 8

DRŽAVNO PRVENSTVO 2007 8

ŠPORTNO PLEZALNI TABOR KŠP, JUNIJ 2007 9

TABOR PAK, BOHINJSKA BISTRICA 2007 9

PRISPEVKI UDELKEŽENCEV KROŽKA ŠPORTNEGA PLEZANJA 9

ALPINIZEM 11

ALPINISTIČNA AKTIVNOST 11

ALPINISTIČNA ŠOLA 2007/2008 13

PREDSTAVITEV PREDAVANJ 13

PREDSTAVITEV PRAKTIČNEGA IZOBRAŽEVANJA 14

SKUPNE TURE 15

GRAF VZPONOV 16

PRISPEVKI

NEDELJA, TRINAJSTI! 17

RAZ KORTINSKIH VEVERIC 20

ZMAJ, KI NI BRUHAL OGNJA 22

ŽIVELE KLASIKE! 24

PRAZNIČEN AVGUSTOVSKI DAN 27

BELA GRAPA 32

BELI GREBEN 35

TAM GORI, KJER ŠE VLADA MIR 39

KO ŠPORT POSTANE NAVADA 42

Z DIGITALCEM ZA PASOM 44

SVET SO STENE 50

UVODNIK

Dragi moji Pakovci!

Do konca leta 2007 je le še slabih 24 ur, tako da se mi zdi kar pravi čas, da poskusim narediti rezime preteklega leta. V naslednjem letu bomo septembra praznovali 15-letnico kluba, kar pomeni, da imamo za sabo že kar lepo obdobje dela.

Kakor vsi, ki se trudimo pri delu na klubu, imam tudi sam včasih slabe trenutke in se mi po glavi podijo črne misli, vendar takrat vedno pomislim na svoje začetke, kako sem sam začel hoditi v hribe pa potem tudi plezati. Ob tem se zavem, da če takrat ne bi bilo ljudi, ki so se prav tako razdajali za druge, kot se sedaj vsi mi, najbrž tudi našega kluba ne bi bilo. Kot četrtošolček sem šel prvič na planinski izlet in gledal Julijce z Lubnika. Tako lepi so bili in hkrati strašljivi v vsej svoji veličini. Nisem si upal pomisliti, da jih bom lahko že tako kmalu začel tudi sam obiskovati. Sem si pa tega zelo želel. Hvala Albinci in Milanu Mahovne, hvala profesorjema Jožetu Zajcu, Mariji Veble in vsem drugim, ki ste se razdajali in svojo ljubezen do gora delili z nami. Hvala tudi Arnu, Milošu, Marču in Hinku, ki so me popeljali v svet vertikale. Vem pa, da bo kar nekaj najmlajših iz sedanje generacije, ki plezajo na klubu, čez veliko let reklo, hvala Alenka, Andreja, Sandra, Goran,

Mitja, Nejc, Andrej, Matej, Romana, Jože, da ste nam omogočili, da smo lahko spoznali tako lep šport, kot je plezanje. Upam, da jih bo tudi nekaj, ki bodo nadaljevali vaše in naše delo.

Čeprav naj bi veljalo za alpiniste, da smo egoisti, da naj bi bili sami sebi zadosti, mislim, da to ne drži v celoti. Če hočemo včasih speljati kakšen projekt, ki si ga zamislimo, brez tega pač ne gre. Vendar se zavedamo, da bomo, če želimo, da bo klub deloval dobro, skupaj vedno lažje uresničili načrte, za katere je potrebna sloga. Seveda pa ne bo šlo brez presežkov, ki jih zmorejo le posamezne močne osebnosti in jih bomo lahko nato zložili v mozaik. In takšnih vas je na klubu veliko.

Osnovna dejavnost našega kluba oziroma dejavnost, v katero vlagamo največ energije, je delo z najmlajšimi. Krožek obiskuje skoraj 30 plezanja željnih deklet in fantov, s katerimi je potrebno delati s pravo mero vzpodbujanja, da se jim bo plezanje priljubilo in ne mogoče zamerilo. Poleg tega se je oblikovala skupina perspektivnih plezalcev, ki naj bi klub predstavljali na tekmah najvišjega nivoja, na srečo pa še vedno, in to čedalje boljše, plezata trenutno naša dva najboljša

tekmovalca v športnem plezanju: Katja Krejan in Ambrož Novak. Vsega tega na klubu seveda ne bi mogli delati, če ne bi za treninge skrbeli res požrtvovalni inštruktorji in drugi plezalci, ki nadaljujejo delo, ki smo ga zastavili pred toliko leti. Vem, da je včasih že kar malo hudo žrtvovati toliko časa in vlagati toliko energije, vendar upam, da boste vsi še naprej vztrajali, kajti brez vseh vas, ne bi nikoli zmogli.

Preteklo leto je tudi na področju alpinizma postreglo z novimi obrazi, tečajniki so na klub prinesli novo energijo, pokazali so veliko volje in se nam pridružili v stenah in na skupnih turah. Malo me je včasih strah, ker imam občutek, da želijo eni prehitovati po desni in kar nekako ne želijo razumeti, da se je potrebno za dobro in varno plezarijo tudi kar veliko naučiti in tudi primerno trenirati. Kazni v alpinizmu so lahko včasih zelo krute, zato znanja in treninga ni nikoli preveč. Na vse to nas opozarjajo tudi nesreče, ki so se pripetile našim mladim plezalcem v zadnjem obdobju. Sreča je sicer še na naši strani in seveda upam, da bo še naprej tako. Vendar sreča je spremljevalka pogumnih, ki so tudi dovolj pametni, da se ustrezno usposobijo in pripravijo.

Predsednik kluba:
Gorazd Pozvek

Moški del družine Pozvek

ŠPORTNO PLEZANJE

Če lahko preteklo leto na pogled razdelim, smo v zimsko-pomladnem delu veliko več plezali in obetali. V pokalih in prvenstvih je sodelovalo kar nekaj otrok in dosegali so lepe rezultate. Preživeli smo lepe in polne prvomajske praznike. Škoda, da se nam ni pridružilo več plezanja željnih članov kluba. Preko poletja smo bili v dveh taborih, dobrih vzponov pa je bilo manj kot pretekla leta. Jeseni smo reševali problem krožka v Brestanici, saj je bil naval otrok res velik. Še vedno pa med njimi iščemo tiste, ki bodo željni več kot le igre in poplezavanja. S tekmovalci sta delala v največji meri dva trenerja, Goran in Mitja. Njun resen pristop je že pokazal prve sadove, ki se kažejo v višjem nivoju plezanja pri vseh, ki se udeležujejo tekmovanj. Pojavile so se tudi poškodbe - seveda zaradi visokih apetitov. Ambrož po kar dolgotrajni poškodbi pridno trenira dalje in lahko pričakujemo, da v kolikor bo vztrajal, bodo tudi rezultati temu primerni. Na srečo je Katja obdržala vsaj podoben nivo plezanja, škoda je le, da ji ni uspelo splezati smeri, s katero bi si podaljšala kategorizacijo. Sicer pa bo za to čas tudi spomladi.

Iz leta v leto je opazen precejšen porast števila športnih plezalcev, kar kaže na veliko priljubljenost plezanja tako med mladimi kot njihovimi starši. Res je lepo, da lahko ta lep šport približamo vedno

novim članom kluba. Dano mi je bilo svoje znanje deliti že s kar nekaj tečajnikom. V užitek mi jih je sedaj videti kot pripravnike ali že športne plezalce.

Začenja se nova športno plezalna sezona, tako tekmovalna, kot skalna. Vsem želim obilo užitkov in uspehov, obisk čim več plezališč in premagati svojo zgornjo mejo.

SREDNJEŠOLSKO DRŽAVNO PRVENSTVO 2007

V drugi polovici januarja je bilo že prvo pomembno tekmovanje. Barve svojih šol so na državnem prvenstvu na škofijski gimnaziji v Šentvidu zastopali: Izak Kelek, Katja Krejan in Tjaša Sušin. Izak je tokrat prvič tekmoval med starejšimi dijaki brez licence in si pripeljal 3. mesto. Katja je pri mlajših dijakinjah z licenco splezala do 6. mesta, Tjaša Sušin pa pri mlajših dijakinjah brez licence končala na 5. mestu.

OSNOVNOŠOLSKO DRŽAVNO PRVENSTVO 2007

V lanskem letu je bilo finalno tekmovanje v Kranju. Svoje osnovne šole so zastopali: Domen Longo, Tadej Netahly, Jaka Pinterič in Ambrož Novak. Med cicibani brez licence je naš mladi Jaka zasedel odlično 5. mesto. Domen in Tadej sta si med

mlajšimi dečki brez licence priplezala 13. oziroma 15. mesto. Med starejšimi dečki je Ambrož na koncu, kljub večjim apetitom, plezanje končal na 8. mestu.

VZHODNA LIGA 2007

Odkar je koordinacijo in vodenje tekem prvenstva osnovnošolcev vzhodne Slovenije prevzel Martin Bedrač, je dobilo nov pridih in se zelo utrdilo. Preimenovalo se je v Vzhodno ligo, izpeljanih pa je bilo pet tekem na zelo visokem nivoju. Plezanje smo omogočili vsem otrokom, ki so si želeli tekmovati. Lepe uvrstitve so dosegali: cicibana Aljaž Robek in Jaka Pinterič, cicibanka Nina Kurinčič, mlajša dečka Domen Longo in Tadej Netahly ter med starejšimi dečki Matic Ivačič in Matic Drakulič. Izpostaviti velja Ambroža Novaka, ki je na koncu lige, z malo smole, čeprav je bil na zadnjih tekmah nepremagljiv, zasedel končno drugo mesto. Serija uvrstitev 2., 3., 3., 1., 1. mesto, pa je verjetno ena lepših zbirk v njegovi karieri. Med 17 klubov, ki so tekmovali v Ligi, je PAK zasedel končno 6. mesto, kar je tudi lep dosežek.

DRŽAVNO PRVENSTVO 2007

Lani ustanovljena skupinica mladih perspektivnih plezalcev, ki je pokazala dobre rezultate v Vzhodni ligi, se je začela udeleževati tudi tekem državnega pokala. Plezali so v težavnosti, šli pa so

se tudi preizkusit na balvansko tekmo. V svojih kategorijah so v težavnostnem plezanju prvenstvo zaključili: Jaka Pinterič med cicibani na 25. mestu, mlajša dečka Domen Longo na 20. mestu in Tadej Netahly na 21. mestu. Tremo so premagali in sedaj pridno delajo že za novo sezono pod burnim očesom Gorana Butkoviča.

Katja Krejan je usklajevala šolo in treninge. Med kadetinjami si je v težavnosti priplezala skupno 8. mesto. Pri Ambrožu Novaku pa se je zgodilo, kar si najmanj želimo. Poškodoval si je zapestje in potreben je bil dolg počitek. Ambrož se je z vztrajnim treningom jeseni vrnil na tekme in v težavnosti med starejšimi dečki končal na 15. mestu. Katja in Ambrož sta se udeležila tudi dveh balvanskih tekem in si oba priplezala končno 12. mesto.

ŠPORTNO PLEZALNI TABOR KŠP, JUNIJ 2007

Ideja, ki je bila na sestanku načelnikov Komisije za športno plezanje (KŠP) pomladi 2007 takoj podprta, da se bo organiziral plezalni tabor za tekmovalce in netekmovalce, je bila realizirana. Dobra poteza KŠP. Katja in Ambrož sta se tabora udeležila in bila navdušena. Vodja tabora je bila Martina Čufar, ena najboljših plezalk na svetu. Oba sta veliko plezala, dobro jedla in se predvsem naučila veliko novega. Po enoletnem premoru (vzrok odprava)

TABOR PAK, BOHINJSKA BISTRICA 2007

sem v lanskem letu ponovno organizirala tabor v Bohinjski Bistrici. Pet precej aktivnih in delavnih dni v avgustu. Ne razumem, zakaj se je kljub začetni zagretosti številčna udeležba razpolovila. Uspešno smo se upirali slabemu vremenu, iskali luknje in vsak dan vsaj del dneva plezali v okoliških plezališčih, drugi del dneva pa opravili pohod ali se kopali v jezeru ali bazenu. Preveslali smo tudi Bohinjsko jezero. Predvsem se moram tukaj zahvaliti za pomoč pri organizaciji in izvedbi Tjaši Zakšek, ki nas kljub študiju v Ljubljani ni pozabila. Mislím, da bi bilo super, če bi se v bodoče število udeležencev vsaj podvojilo, saj sem se vedno potrudila izbrati lokacijo, zanimivo tako plezalcem kot alpinistom, pohodnikom, družinam in tudi drugačnim avanturistom.

Načelnica za športno plezanje:
Sandra Voglar

PRISPEVKI UDELEŽENCEV KROŽKA ŠPORTNEGA PLEZANJA

K plezanju sem se prijavil pred petimi leti. Moje najljubše plezališče je v Brestanici, kjer imam treninge. Letos tekmuje v Vzhodni ligi, kjer pričakujem, da se bom uvrstil najvišje. Moje najboljšo mesto na tekmi je bilo 5., in to na Ptuj. Pri krožku mi je zelo prijetno in ga redno obiskujem. Imam samo to željo, da bom lahko kdaj imel treninge tudi v Mladinskem centru Krško.

Matic Ivačič, 14 let

Pri plezanju po umetni steni v Brestanici

Mene je prepričal, da sem se vpisal v krožek športnega plezanja, moj prijatelj Matic, ki tudi hodi tja. Meni se zdi, da je ta krožek za moj okus. Tudi Matic mi je rekel, da je letos tekmovanje v Vzhodni ligi. Če bo mogoče, bom tekmoval tudi jaz. Ta krožek se mi zdi zelo zanimiv, ker se družim. Najraje plezam v Brestanici, kamor hodim samo dvakrat na teden.

Jaka Pavlič, 13 let

Na treningu plezanja se imam zelo lepo. Spoznala sem nove prijatelje. Ko sem prvič prišla na plezanje, je bilo zabavno. Plezanje mi je za zabavo in nabiranje moči. Rada bi bila zelo uspešna.

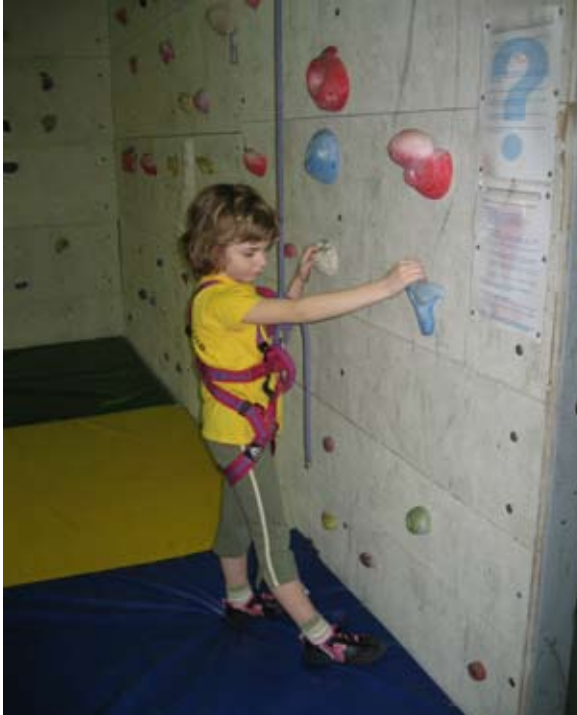
Miša Koritnik, 13 let

Mislim, da je klub v tem letu dobro »štartal«. Sploh pa se mi zdi v redu ideja o tem, da imajo mlajši plezalci plezanje enkrat na teden. Le tako naprej!

Janko Šet, 13 let

Pri krožku je zelo lepo, ker lahko spoznaš nove prijatelje in se o plezanju veliko naučiš. Tam so zelo prijazni učitelji. Še posebej ob torkih, ko so na krožku tudi najmlajši. Tam so tudi posamezniki, ki mi niso prav všeč, zato grem včasih težko na trening. Ko pa vidim Leo in Nino, mi je lažje.

Irna Lepak, 13 let

Pred prvim gibom

Ko sem prvič prišla na trening plezanja, me je bilo malo strah, da se mi bodo vsi smejali, ker nisem znala plezati. A ko sem se vzpenjala, sem kar uživala. In zdaj, ko plezam že štiri mesece, mi gre za začetnico kar dobro. Medtem sem spoznala tudi nove prijatelje.

Maja Debelak, 13 let

ALPINIZEM

V preteklem letu je bilo v odsek vključenih 28 aktivnih članov, od tega jih je 15 opravilo zahtevano število vzponov, potrebnih za registracijo.

naziv	število članov
alpinistični inštruktorji	4
alpinisti	4
aktivni pripravniki	15
tečajniki	7

ALPINISTIČNA AKTIVNOST

Sezona se je začela s slabimi zimskimi razmerami. Zaledenelih slapov skoraj ni bilo, prav tako ni bilo veliko snega. Posledično je bila tudi bera zimskih vzponov zelo skromna, predvsem tistih bolj kvalitetnih. V decembru smo delali pristope na naše dvatisočake. Naši člani so bili na Krofički, Jalovcu, Stolu, na Kranjski Rinki, Viševniku in Draškem vrhu. Bojan Jevševar se je decembra z družino potikal po italijanskih Apeninih, kjer je pristopil na Grand Sasso (2912 m).

Decembra se je začelo tudi tekmovanje v lednem plezanju za Slovenski pokal. Klub sva zastopala Sandra Voglar in Matej Zorko. Prva tekma, ki pa je bila žal tudi zadnja v sezoni, je bila organizirana na naravni skalni steni v Češnjici. S Sandro sva imela nekaj smole, saj se je obema pri plezanju iztaknila »bajla« in tako sva tekmovanje prehitro malo končala. Sandra

se je uvrstila na sedmo, jaz pa na deveto mesto. Nad uvrstitvijo sva bila nekoliko razočarana, saj ni pokazala realne forme.

V januarju se je snežna odeja nekoliko preobrazila in omogočila vzpone v lažjih grapah. Preplezana je bila Dopoldanska grapa v Mrzli Gori. Izredno kopne stene so omogočile tudi kombinirano plezanje v stenah. Prvi poskus takšnega vzpona je bil v Vzhodni smeri Male Rinke, kjer pa je zaradi padca sosednje naveze in izgube časa pri vstopu, ko se je nabralo kar nekaj navez, vzpon končal nekje sredi smeri. Naveza ni obupala in je dva tedna kasneje preplezala smer Grintavčev steber. Ledu to zimo skoraj ni bilo niti za vzorec. Edini slap, ki je bil preplezan je Demoklejev meč v Severnem ostenju Mangarta. To je bil tudi edini narejeni slap to zimo, če ne upoštevam kakšnega lažjega slapu, ki se je naredil za kratek čas. V nadaljevanju zimske sezone je zaslediti še kar nekaj

Težko kombinirano plezanje

pristopov na vrhove, eden od teh je tudi vzpon na Triglav.

Omeniti velja še alpinistične smuke z Jalovca skozi ozebnik, s Križa po Sestopni grapi, presmučana je bila grapa Y v Begunjščici, prav tako Jugova v Dovškem križu. Opaziti je bilo tudi povečano aktivnost v Mojstrovkah, kjer je bila preplezana in presmučana večina grap. Franci Škvarč se je potikal okoli Groglocknerja in tam opravil nekaj turnih smukov.

Pomlad je na plan zvabila tudi tiste, ki jim zima ni ljuba. Prve kopne smeri so bile splezane v Klemenči peči, kjer južna stena in nizka lega omogočata zgodnje pomladno plezanje. Kvaliteten vzpon je bil opravljen v steni Rušice, kjer sta Andrej Sotelšek in Mitja Voglar preplezala smer spodnje osme stopnje Ali Baba. Andrej jo je preplezal prosto. Ker je navrtana, spada med dolge športne smeri. Za prvomajske praznike smo se podali na različne konce. Bili smo na Hvaru, v Paklenici in Arcu.

Višje v gorah smo plezalno sezono odprli v jugovzhodni steni Planjave. Sledila je še zahodna stena Debele peči. Muhasto junijsko vreme je krojilo marsikatero odločitev o preložitvi vzpona ali zamenjavi cilja. Prve vzpone na svoji alpinistični poti je opaziti tudi pri tečajnikih alpinistične šole. Tisti, ki še niso sposobni plezati v vodstvu, so plezali skupaj z izkušenimi alpinisti in inštruktorji.

Maja med vzponom v Vevnici

Pred letnim dopustom se je na Jezerskem mudila naveza Sandra Voglar – Gorazd Pozvek, ki je preplezala klasiko Dolgega hrbta, Jernejev steber. Gorazdov komentar, da že dolgo ni plezal tako težke smeri, pove o resnosti vzpona kar veliko. Nič manj resen ni bil vzpon ženske naveze Sandra Voglar – Maja Lobnik v smeri Perissutti–Piussi v Vevnici. Še en dober vzpon v sosednji Italiji pa je bil opravljen v osrčju Dolomitov. Smer Raz kortinskih veveric v Cinah sta preplezala Andrej Sotelšek in Matej Zorko. Gre za zelo resno smer osme stopnje, ki večinoma poteka po razu, ki je zelo izpostavljen. Andreju je uspelo smer preplezati prosto na pogled. Ker je to klasična smer, je varovanje klasično, brez uporabe svedrov, kar pa samo poveča vrednost takega prostega vzpona.

Pri nas pa so bile plezane predvsem klasične smeri kot so Šlosarska, Helba, Bavarska, Skalaška z Gorenjsko v Triglavu, Zmaj in Herletova v Ojstrici, Sivi ideal v Jerebici, Lijak, Aga in Direktna v Rušici. Tudi Paklenica je bila tarča dobrih vzponov. Najtežje vzpone je opravil naš perspektivni plezalec Nejc Pozvek, ki je zmogel kar nekaj prostih ponovitev. Če omenim samo nekatere: Funkcija, Šubara direkt, Albatros, BWSC.

Število vzponov ni bilo rekordno, vendar pa nadpovprečno. Med posamezniki izstopa Arnold Koštomaj, zelo blizu pa sta mu tudi Nejc in Gorazd Pozvek. Na statistiko so pomembno vplivali tudi novi člani, ki so dali klubu nov zagon, saj je bila osrednja skrb alpinistične sekcije prav alpinistična šola. Šolo smo uspešno pripeljali skoraj do konca in če bo šlo vse po načrtu, se lahko letos že veselimo novih pripravnikov.

ALPINISTIČNA ŠOLA 2007/2008

Po dobrem letu premora se je lani zopet pojavil interes za izvedbo alpinistične šole, ki mnogim predstavlja prvi stik z alpinizmom. Zanimanje je bilo veliko, saj se je prijavilo kar 12 tečajnikov, ki so morali iti skozi proces izobraževanja. Šola, ki se je začela v letu 2007, bo predvidoma končana junija 2008. Vsi, ki bodo uspešno končali vse preizkuse, bodo dobili naziv mlajši pripravnik, kar pomeni, da bodo morali še najmanj eno leto

plezati pod vodstvom izkušenih alpinistov.

PREDSTAVITEV PREDAVANJ

Organizirana so bila sledeča predavanja: Uvod in organiziranost, Predstavitev alpinistične šole (predavatelj Gorazd Pozvek), Vozli in alpinistična oprema (predavatelj Matej Zorko), Priprava in izvedba ture, Osnove treniranja, Trening alpinistov (predavatelj Andrej Sotelšek), Poznavanje gorstev, Hoja po poteh in brezpotjih (predavateljica Sadra Voglar), Zgodovina alpinizma (predavatelj Nejc Pozvek), Bivakiranje, Taborjenje, Turno in alpinistično smučanje, Bivak pozimi (predavatelj Arnold Koštomaj), Nevarnosti v gorah (predavatelj Gorazd Pozvek), Tehnika plezanja v kopnem svetu, Plezalni cilji pri nas in v tujini, Varstvo narave (predavateljica Sandra Voglar), Orientacija (predavatelj Bojan Kurinčič), Vreme v gorah (predavatelj Bojan Kurinčič) in Ocenjevanje alpinističnih smeri, opis vzpona, Gorniško izrazoslovje (predavatelj Matej Zorko).

PREDSTAVITEV PRAKTIČNEGA IZOBRAŽEVANJA

Prikaz letne tehnike na poligonu Skalica

Teme:

ureditev sidrišča, zabijanje klinov, varovanje, spust po vrvi in prehod v žimarjenje
Predavatelji: Matej Zorko, Gorazd Pozvek, Bojan Kurinčič, Sandra Voglar, Arnold Koštomaj

Nadgradnja letne tehnike v Armeškem

Tečajniki: Anton Mavsar, Tone Martinčič, Andrej Martinčič, Boštjan Marjetič, Edvin Nepužlan, Marko Levičar, Andrej Škafar

Nadgradnja letne tehnike v Armeškem

Teme:

- vozli - izdelava, vpletanje, uporaba (osmica, bičev, polbičev, podaljševalni, kravatni, ambulantni, Prusikov, francoski (ensa), provizorični, garda, napenjalni, kavbojski);
- transport poškodovanega soplezalca (lažje poškodbe): sedež iz glavne vrvi (s pomočjo palice ali brez), sedež z nahrbtnikom (s pomočjo palice ali brez), klic na pomoč (več načinov ter pisno poročilo o nesreči);
- izdelava varovališča;
- sporazumevanje naveze;

- uporaba vmesnih varoval (pravilno nameščanje in vpenjanje);
- spust po vrvi s pomočjo Dulferjevega sedeža;
- reševanje padlega (prvega v navezi - zapleteni položaj): fiksiranje vrvi po padcu, izdelava boljšega sidrišča in prenos bremena, vzpon ob samovarovanju do varovala, ki je obdržalo padec, izdelava sidrišča in prenos bremena nanj, spust do prvega sidrišča, razbremenitev vrvi, ponovni vzpon do novega sidrišča, spust do padlega s pomočjo škripca (nudenje prve pomoči), vrnitev na sidrišče in izvedba dviga s pomočjo švicarskega ali dvojnega škripca, teoretična obrazložitev prehoda na spuščanje (osmica, polbičev voz), izdelava sidrišča za spust po vrvi, spust

po vrvi s ponesrečencem. Predavatelji: Matej Zorko, Boris Sagernik, Gorazd Pozvek, Sandra Voglar

Tečajniki: Anton Mavsar, Tone Martinčič, Marko Levičar, Edvin Nepužlan, Boštjan Marjetič, Andrej Škafar

SKUPNE TURE

Planjava (19. maj 2007)

Jermanca – Repov Kot – Srebrno sedlo – Planjava – Šraj Peski – Kamniška Bistrica

Udeleženci: Matej Zorko – vodja, Vesna Arnšek, Andrej Martinčič, Romana Šalamon, Marko Levičar

Sandra Voglar in Rok Levičar sta plezala v steni Planjave.

Zeleniške špice (16. junij 2007)

Jermanca – Zeleniške špice – Srebrno sedlo – Jermanca

Udeleženci: Matej Zorko – vodja, Bojan Jevševar – pomočnik, Andrej Martinčič, Boštjan Marjetič, Tone Martinčič, Edvin Nepužlan

Mrzla gora – Ojstrica – Turska gora

Udeleženci: Bojan Jevševar – vodja, Edvin Nepužlan, Tone Martinčič, Andrej Škafar

Tonč med plezanjem v Mrzli gori

Oltarji (25. avgust 2007)

Udeleženci: Bojan Kurinčič – vodja, Edvin Nepužlan, Marko Levičar, Tone Martinčič, Anton Mavsar

Plezanje v južni steni Mrzle gore (12. oktober 2007)

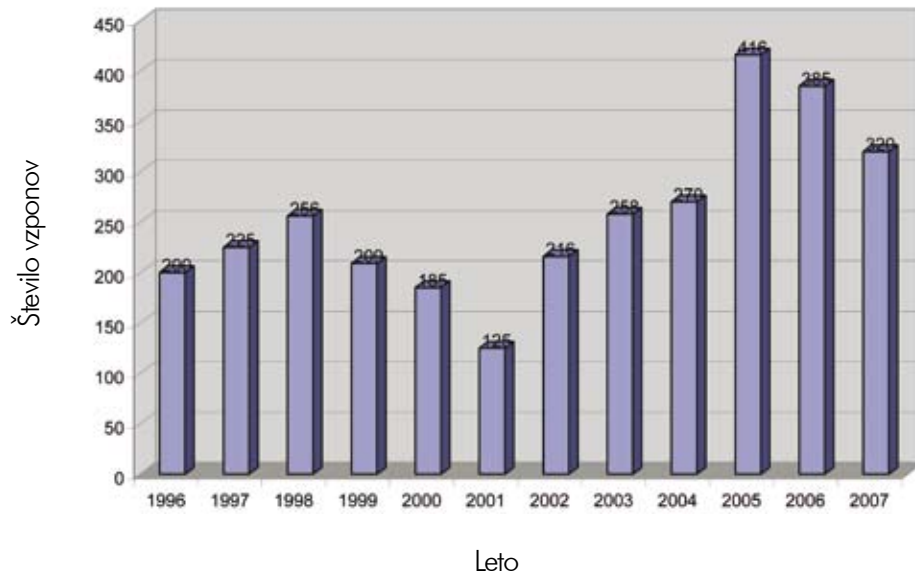
Udeleženci: Matej Zorko, Nejc Pozvek, Sandra Voglar, Arnold Koštomaj, Rok Levičar, Marko Levičar, Edvin Nepužlan, Anton Mavsar

Paklenica (novembrski prazniki)

Udeleženci: Sandra Voglar – vodja, Marko Levičar, Tone Martinčič, Anton Mavsar, Edvin Nepužlan, Andrej Škafar

Načelnik za alpinizem:
Matej Zorko

Graf plezalnih vzponov po letih

NEDELJA, TRINAJSTI!

Ura je šest zjutraj. Pogledam skozi okno: lije kot iz škafa Kaj ne bo, saj smo trinajstega!

Rdeč mercedes me že čaka pred vrati Notri pa vsa polna energije Romana in Mato. Srečen moški, ko ženskici že navsezgodaj daje trema, nervoza ... Kako to sploh gre? Kakšna so pravila? Koliko nas bo našega spola? »Dej mi ti mal razlož, Mato mi nč ne pove. Tok me lulat. Mato ustav!« se zadereva obe v en glas. Petrolu zamašiva WC in pobegnemo dalje Da dežuje čedalje bolj, nihče ne opazi. »Dost vaju mam. Konec debate o tekmi. Treba se je sam sprostit in dat vse od sebe Moški je le moški in hitro so tu hvaležne teme: otroci, vzgoja, ekologija ... pa že spet jamramo - tokrat vsi, kako smo slabo spali, ko že hudim vremenskim razmeram navkljub parkiramo na začuda praznem in poledenelem parkirišču pred sotesko Mlačca. Nihče izmed nas treh tudi pomislil ni, da stvar morda lahko celo odpade. V ogreti kočici nas pozdravijo nasmeški Branča, Pečjakov ... Smo že štiri, reče Jasna! Več kot moških, za spremembo. No, do štarta se nas nabere že prava četica, dež pa še kar neusmiljeno lije.

in plezajo desno po ledni zavesici. Preko skale desno v led, sledi plezanje navzgor in nevarnost, da zaide kdo v aut. Še en prestop v desno in navzgor preko ledne gobe - stehice in hitro do vrha. Napeto! Časa je šest minut in fantom ga zmanjkuje že pod gobo. Toda med petimi frajerji, ki smer splezajo do vrha in v času, je tudi Mato in celo s tretjim časom.

Medtem ženske navijamo, se grejemo ob pečki, debatiramo in pregovarjamo Žigo – sodnika, naj se nas usmili in spusti skalni del. Pa je nepopustljiv. In sledi vrsta pred WC-jem. Dež pa še kar neusmiljeno lije.

Srečna Romanal? Prične prva. Že se postavi v štart pozicijo, ko ji od zgoraj v naročje pripleza Marenče - Gorske sledi. Zmešnjava. To še ujamem, potem pa moram v izolacijo, saj plezamo

Fantje pričnejo s kvalifikacijami. Na prvem štriku plezajo malo gor, pa prestopijo preko skalnega dela desno v led, pa nazaj dol na poličko. Tu se prevežejo na drug štrik

na pogled in, hvala bogu, na top rope. Punce še usklajujemo strategijo ali bomo skalo prečile spodaj ali zgoraj, ko nekdo vstopi v cono in vidim Romanine noge že nad skalo. »Ka si nor! Romana je čez,« se začnem trest. »Kaj bo pa zdej? Kaj pa če pride dlje kot jst? Kak bom izvedla gib v desno na štartu?« Še bolj se tresem ... Super je to z več konkurence. Občutki tesnobe v želodcu, trema so tudi nekaj, kar da samo tekma.

Zunaj že kličejo Aleksandro. Čestitam Romani, ona me vzpodbudi in mi preda cepina. Sem na štartu. Zablockiram! V trenutku ne vem, kaj in kako bi ... pa le štartam v zavesico, preprimem. Kar naenkrat mi spodnese nogi. Obvisim na eni roki. Gledalci kričijo: »Dajmo, dajmo!« Slišim: »Zberi se!« In se res. Preko skale gre gladko in potem po ledu tudi. S koncentriranjem sem izgubila veliko časa. Zlezem še preko strehice. Spodaj kričijo: »Zdej pa sam še gasa!« »Jst pa tak navital!« Hitim, kolikor morem. Nekaj metrov pod vrhom mi zmanjka časa. Za mano plezajo še Jasna, Valerija in Julija. Kvalifikacije zaključim kot prva. Najnižje pripleza Julija, zato izpade iz finala. Z Romano premor izkoristiva za malico. Pasulj, mandarina in čaj. To bomo letele! Dež pa še kar neusmiljeno lije. Vse smo že utrujene. Pogledujemo proti moški finalni smeri, ki poteka preko dolge zavesice, potem po sveči, zopet v skalni del in še malo po ledu ter na vrh. Fantje padajo z zavesice kot za stavo. Tudi Matotu zmanjka samo

meter, da bi bil preko najtežjega. Zasede končno 6. mesto. Do vrha je v času uspelo preplezati le štirim.

Ženske se takoj obesimo Žigi za vrat: »Me ne mormo prek zavesice, sej so se že fantje matral!« Zopet se nas usmili, ampak le toliko, da nam pot po zavesi skrajša do polovice. »Dej, navrti nam še kako lukno,« zopet kričimo. In mašina vrta in vrta ... »Dost mate! Če ste pametne, ste lahk v treh gibih prek,« še reče in prva začne Romana. »Špegamo« iz cone. Kar naenkrat so v zavesi samo še bajle. Uf! S težavnostjo se spopade Jasna. Nekako pripika preko zavesice, že čisto po mejni črti in izgine iz našega zornega polja. Z Valerijo samo še slišiva, da ji je pred vrhom zmanjkalo časa. Valerija se pogumno spopade z

zaveso, vendar cepini končajo sami le en gib dlje kot malo prej Romanini. Aleksandra! Izdihnem in že plezam lažji del. Pri prestopu v zaveso skoraj zabijem v avt. Nisem še plezala zavesice, vendar se nekako le spravim noter. Počasi prestopim, preprimem in v naslednjem gibu sem že čez. Res, da »našutana«, a uspelo mi je. Malo višje, pod svečo, se malo spočijem. »Še štiri minute,« slišim od spodaj. Gremo do vrha! Splezam svečo, previdno prestopim v levo. Sem pod skalnim delom, sam tako »našutana«, da ne vem, kako naprej. S cepinom kar udarjam po blatni luknji, pa čeprav po vsakem udarcu okel dobro drži. Ne zaupam, čas pa teče, teče ... Dvignem se, trudim se priti do leda, vendar mi čas poteče. Zopet nekaj metrov pod vrhom. Za nagrado, ker sem prišla najvišje, mi Branč, češ, da se bom

vsaj naplezala, dovoli splezat do vrha. Noro. »Navilo« me je za tri dni. Vmes je celo prenehalo deževati. Zmaga je spet naša!

V soteski smo si še čestitali ter se zahvalili organizatorjem za super tekmo v norih razmerah. (Ponovila se je lanska Češnjica.) Na tekmi je bilo več udeležencev kot Pakovcev samo še iz AO Domžale. Naslednjič bomo prepričali še koga. Rdeč mercedes me pripelje na domači prag. Sledi vroča masaža in ... lahko noč!

Sandra Voglar

Jasna, Sandra, Valerija in Romana

Deževne nedelje, 13. 1. 2008, sta se Sandra in Romana udeležili se ledne tekme v soteski Mlačca v Mojstrani in – seveda zmagala je Sandra.

RAZ KORTINSKIH VEVERIC

Čeprav nisem prav posebno vraževeren, le stežka verjamem, da gre ponovno za naključje. Kdo ve katerič stojim pod veliko Cino; spet pod Hassejem. In bolj ko gledam polžjo navezo, kako v prvi jutranji svetlobi razpleta zamotano vrv, ter še dva v navezi za njima, ki s poskakovanjem skušata pregnati mraz iz kosti, bolj mi postaja jasno, da bo po Hasseja treba še priti. Nič ne de; tako situacijo sem predvidel v črnem scenariju; z Matotom iz svežnja skic izvlečeva Raz Kortinskih veveric ter se sprehodiva do Zahodne Cine.

Tudi tu nisva prva, a kaže precej bolje. Dostikrat sem že plezal tukaj, ampak tolikšno invazijo plezalcev, kot je tale, doživiš le še v Pakli. Sicer pa me gužva na obljudenih vrhovih in tudi v smereh zadnja leta ne moti več; ljubša mi je od samote v pisarni za monitorjem.

Prva naveza – dva Tirolca, je precej hitra; po klinih se vlečeta, kjer se le da in hitita, kot da bo pravkar noč. Par za njima je iz Münchena: rastaman, za katerega sva z Matotom soglasna, da je zelo podoben našemu Tediju v najboljših letih (mimogrede, z njim sem prva dva raztežaja tu že plezal), ter njegova lepša polovica v moderno pretesnih kavbojkah, ki so, še posebej višje v smeri na visečih štantih, s pomočjo pasu, poudarjale

vsebino spodaj. Nad družbo se res nisva pritoževala, še posebej ne, ker je večino smeri tip plezal prvi ...

Prva dva raztežaja potekata po Cassin-Ratti, ki sva jo, kot sem že omenil, s Tedijem lezla pred štirimi leti. Naslednja dva raztežaja pa smo vsi lezli po neki novi varianti, za katero sem prepričan, da nima nič ne s Casinom ne z Razom. Ni bilo ravno lahko; kakšna sedmica, s vsega skupaj dvema svedroma in enim klinom, ki ga je Mato prav spodobno potegnil. Ponovno smo se zgostili pod streho. Tirolca sta se hitro prevlekla čez, par pred nama pa je streho obvozil po desni, novo navrtani varianti, ki je bila tod videti prijaznejša. Tudi naju mika. Vztrajati v previse, od koder Tirolca z močnim vzdihovanjem sporočata, da ne bo lahka, ali ubrati lagodno varianto in »pasti v instant kategorijo« po kriterijih naših asov?

Raz se tukaj vrtoglavo prevesi, da se človek kar vpraša, kaj takšen nekaj desetmetrski previs z višino štiristotih metrov še drži pokonci, da se ne prekucne. Bolj zaradi trme kakor iz vroče želje po plezanju tegale strašila, zavijem v previsni raz. Toliko da preverim, kaj se stara hitreje: glava ali telo. Odgovor, ki se po mukoma preplezanem ključu smeri ponuja sam, mi ni preveč všeč. Relativno hladen sem se zaplezal v streho; navije me ko psa, da

na štantu popolnoma izčrpan obmirujem za naslednje četrt ure. Mato pripleza do mene in potegne naslednji raztežaj, nato pa za njim s skrajnimi napori topropam šestko. Po jutranji smoli pod Hassejem je sreča spet na najini strani: preko previsnega roba, ob Matotu na štantu zagledam že omenjene vakuumske pakirane obline, ki naznanjajo čakanje, kar lahko preberete kot počitek. »Za telo in duha,« pripomni Mato.

Sledijo raztežaji izjemnega plezanja. Raz ima tu pravilno devetdesetstopinjsko obliko; nekaj časa plezaš po eni, nato po drugi strani; ves čas pa vogal raza uporabljaj kot oprimek. Simetričnost je res izjemna; spominja na pravilne geometrijske oblike granitnih kolosov iz Yosemitev in spominja na plezanje po vogalu stolpnice.

Vrhunec je predzadnji raztežaj, kjer previsni raz razkolje pravilna poč. Pogled po liniji prosto viseče vrvi proti vznožju stene pove, da se je smer prevesila za nekaj deset metrov. Zanimivo je dejstvo, da strah pred višino, ki se v prvih raztežajih, predvsem zaradi premalo plezanja, navzven kaže v obliki zakrčenosti in nepotrebnega mencanja, z naraščanjem višine popušča. V zadnjih raztežajih plezam, kot bi odvrigel nevidni desetkilski ruzak, ki me je ves čas vlekel navzdol. Čas se mi med plezanjem v hribih ustavi. Na štantu v mislih naslednjega raztežaja. Med plezanjem se pozornost zoži na gib ali dva, ki sta pred mano. Problemi iz doline so od tukaj gor tako majhni in tako zelo daleč. Prav zares, nikjer tako močno ne občutiš plehkosti dnevnih fars, kot so stopnja gospodarske rasti, zmaga tehnike nad naravo, napredek tak, napredek onak. Tu, med temi stenami, je vse še tako prvinsko preprosto, kot pred sto milijoni let. Le od letal zrisano nebo in drobne lučke, ki so se v dolini začele prižigati, spomnijo, da sem v enaindvajsetem stoletju in da bo treba nazaj. »Postoj, trenutek, kako si lep,« še zavzdihnem ob pogledu na neštete ošiljene vrhove si oprtam vrv ter preostanek železja, kar ga nisva zmetala čez steno, in se potopim v sivino melišča, ki naju v pozni popoldanski svetlobi vodi na zasluženi pir.

Andrej Sotelšek

Raz kortinskih veveric (VIII/VII, 400 m) v S steni Zahodne Cine v Dolomitih sta 14. 7. 2007 preplezala Andrej Sotelšek in Matej Zorko.

ZMAJ, KI NI BRUHAL OGNJA

Zopet družinska nedelja v gorah. Težko si jo je izboriti, potrebno je nešteto usklajevanj in pregovarjanj, izbrati je treba primeren cilj ... zdi se mi, da je od zadnje takšne ture minilo že desetletje – pa na srečo ni.

Ko rano rani, rano dan zajebe. To naša mami še kako dobro ve, zato je tisto zelo zgodnje vstajanje pri njej že zgodovina. Pa še na obisku pri Kurinčičevih je izvedela, da tudi oni v hribe zadnje čase zahajajo bolj pozno. Torej kompromis – ob petih zjutraj. Ob šestih sem tako že, seveda po besedah sopotnikov – inštruktorjev, prehitro brzel v Logarsko. Tudi megla v Savinjski nas ni ustavila in po slabih dveh urah smo že malicali na svežem gorskem zraku.

Goltanje suhega kruha, sortiranje opreme, nemirno jutranje hitenje. Kazalci so že dohitevali pol deveto, ko sem na zadnjo avgustovsko nedeljo v samih spodnjicah teptal roso, kamenje in listje na poti. Gorazd mi je vneto sledil, Danico pa sva »družinsko« prepustila užitkom v samoti. Številke na uri so se ustavile pri uri in četrtr, ko sva dosegla udobno ravnico pod Ojstrico. Dodala sva še ugotovitev, da je kočica na Jami točno na polovici poti alpinistov, ki se podajajo v to severno steno.

Ta pa danes ni zbujala veselja. Vse preveč so se po njenem spodnjem delu vlekle mokre lise, slišalo se je žuborenje, kompaktni sivi apnenec pa se le lesketal daleč zgoraj. Hitro sva preletela skico, malce opazovala osamljeno navezo in se podala v pležo. Na vstopnih metrih sva še prijazno pozdravila mamo, ki je prisopihala mimo, ubirajoč korake po Kopinškovi poti in se korajžno podala navzgor.

V spodnjih metrih sem prevzel pobudo, saj sem se nedolgo tega tod potikal z Vitrancem, vmes pa budno opazoval Drejkota in Matota, ki sta kolebala med Nejčevo in Zmajem. Po dobrih sto metrih

sva se pod prvo vlažno štirico navezala. Gorazd je nato v konkretnem raztežaju, z enim samim klinom in slabimi možnostmi premičnega varovanja, dohitel navezo pred nama. Sam pa sem pri pospravljanju stojišča nespretno z izbranimi besedami v globino pognal meni najljubši klin, kakršnih ne delajo več. Dober začetek dneva.

Nato me je za nagrado čakala mokra in zelenjavna petica, kjer sem moral pokazati vse svoje plezalske in plavalске sposobnosti. Varovališče sem uredil v udobnem žlebu, Gorazd pa je po njem nadaljeval za mlado štajersko navezo, ki je močno pospešila, ko naju je zagledala za petami. Lahki in mestoma naloženi raztežaji z enim levim in desnim ovinkom so se nadaljevali do priključka k smeri

Ogrin – Omerza in nato do odcepa v smer Iva Reye. Kljub izjemni pozornosti sem ga seveda zgrešil in se zasidral nekaj korakov naprej.

Tu je bil tudi čas za malce daljši počitek in olajšanje, ki sva si ga popestrila z opazovanjem telovadbe naveze nad nama. Gorazd je bil na vrsti za prvo resnejšo petico, ki jo je uspešno zaključil pol dolžine vrvi višje. Dokaj premražen sem mu sledil in zaplezal v najtežji raztežaj. Prava poslastica! Čista vertikala, mali oprimki, tehnično dokaj zahtevno plezanje, a vendar se z oceno VI+ nikakor ne bi mogel strinjati. Ko je z delom opravil še Gorazd, sva si v veselju ob uspehu priznala, da si zasluži skoraj sedem. Iz žlebiča, kjer sem se skrival pred vetrom, ki je neusmiljeno bril, je ata zaplezal malce proti desni, a sem ga prepričal, da bo leva prava. Po šestdesetih metrih se je ustavil tik pod robom stene. Lep, dolg in slabo varovan raztežaj sem nato sam le še popravil po polici v levo in po štirih urah in pol sva si segla v roke le lučaj stran od poti. Pohitela sva še na vrh, poslikala okolico, nato pa previdno po Kopinškovi pod steno. Pobralla sva kramo in se podala mamicici v objem. Pričakala naju je v brezovi senčici pri kočici, od koder je sledil le še počasen spust do penziona Na razpotju. Izjemno turo smo prijetno utrujeni zaključili pri Prodniku ob Savinji in sklenili, da se še vrnemo.

Nejc Pozvek

Spominsko smer Iva Reye ali Zmaja (VI+/V, 450 m) v S steni Ojstrice sta preplezala Gorazd in Nejc Pozvek.

Posavski alpinistični klub _____ Prispevki [23]

ŽIVELE KLASIKE!

Pred kratkim je fotograf na Festivalu gorniškega filma v Ljubljani pod fotografijo Jasne in mene napisal: Ledna plezalka Jasna in skalna plezalka Sandra. Res, da se vsako jesen trudim in se psihično in še bolj fizično pripravljam na zimo. Toda veliko dlje od drahtul poligona Pekel, kakšne smerce pozimi in tekem za ledni pokal, ne pridem. Celo zimo komaj čakam otoplitev in stik s skalo: sonček, frikarija, premagovanje metrov v dolgih kopnih stenah. Če samo naredim kratek prerez sezone 2007 in če bi naredila podobno z ostalimi mojimi plezalnimi sezonami, bi vzponi samo še potrdili uvodne misli.

Nepozaben nama z Gorazdom je ostal vroč junijski dan, ko sva maširala pod Jernejev steber – klasika. Že zjutraj pri žičnici je bilo vsaj 30° C. Na Ledinah je Gorazd takoj mrzlično iskal vodo, sama pa sem se utapljala v znoju. Vendar me je pogled na senčno severno steno Trikota vsaj malo ohladil. Prvi stik z ostankom ledenika in prijeten hladen piš vetriča sta bila balzam za oznojeno telo. Naslednji metri do vstopa pa so bili iz minute v minuto napornejši. Kot da sva padla v zimo. Gorazd je daleč pred mano. Ogleduje si morebitne prve raztežaje. Vstop Trikota poznam, Jernej mora biti višje. »Tu je en klin,« pravi Gorazd. »V to navpičnico kar ti vstopi, sama rabim kaj

lažjega za začetek,« mu odvrnem. Stojim na trdni snežni strmini, seveda v zgajenih tekaških supergah. Že kričim: »Ne grem dalje, saj se po bogu ne bom vračala nazaj po tej strmini, če je vstop slučajno kje nižje!« Čakam in kmalu se Gorazd vrne: »Stara, bo treba kar tole navpičnico stisnt.« Komaj prečim deset metrov do krajne zevi pod vstopno zajedo. Uh, me je strah zdrsa! Strah se stopnjuje s pogledom na zajedo, ki se mi zdi precej navpična, na začetku celo previsna, plata in še na pogled brez dobrih možnosti za nameščanje varovanja. Zato pa je v celem cugu le en klin, pa še ta slabo zabit. Vem, da dramtiziram, ampak takrat me je tako zeblo, kot že dolgo ne. Kostni so se tresle. Gorazd mi je sicer »prijazno« odstopil prvi cug in me hkrati potrpežljivo nagovarjal, naj čim prej začnem. Kdo bi si mislil, da je v dolini 37° C? Vsa trda, oblečena v vsa možna oblačila ter ovešena z kar nekaj opreme, se začnem spravljati v vstopni previs. Vem samo, da sem res dolgo lezla ta prvi raztežaj in da sem vmes malo pomislila tudi na mojega varovalca, ki je, revež, še vedno zmrzoval spodaj na snežni polički. Zares ogrela pa sem se šele ob pogledu na prvi štant. Gorazd pa, mislim, je začutil prste na nogah šele v tretjem raztežaju. Smerca je bila kar strma, plezarija konstantna. Prav lep začetek poletne sezone. Popoldanski klepet na

Češki koči in pogled v ostenje nad nama, je dalo misliti, da naju tukaj čaka še kar nekaj prijetnega dela.

Še v času vročinskega vala se za plezarijo dogovorim z Majo. Ženskice. Ko se spravimo skupaj, ni tišine. Jezik teče 100/h. Kaj vse si imamo za povedat! Morda se komu doma kolca, naju pa nek dogodek spomni na drugega in vse skupaj je le še tempirana bomba, razlogov za prebedeti celo noč – neskončno! Zvezdnato nebo napoveduje lep, sončen dan. Bo treba zaspati, saj je jutrišnji izziv zanimiv: Perissutti-Piussi v Vevnici – klasika. Vedno znova se rada vračam k Belopeškim jezerom in stenam nad njimi. Okolica je zame ena lepših v Alpah. V Vevnici še nisva plezali. Ima dva vrhova in priplezati morava na levi rob kotanje med njima. Vstopne metre plezava po svoji varianti, vendar se po opisu le usmeriva v izrazito kotanje na levi. Raztežaji so zopet strmi in izpostavljeni. Ponovno klasika, kjer je klinov bolj za okras. Da je le skala kompaktna. Maja premaga na pogled zelo naporen previs in komaj zgine v zajedi, ko prifrči kamen. Prislonom se k steni in ta le zgreši glavo in udari v kamen ob desni nogi. Nebodigaterba se "prijatelj" odbije naravnost v moj gleženj. Zakričim. Maja tuli nekaj nazaj, sama pa vidim pred očmi zadnji včerajšnji večerni pogled: zvezdnato nebo sredi vročega belega dne. Obremenitev na prste nog mi povzroča hude bolečine. Ni druge,

kot da kot druga plezam za Majo do roba stene. Da bo le šlo?! Jezna sem, ker je šele julij, ko se skalna sezona dobro prične. Jeza in trma mi pomagata izplezati v veliko kotanjo na robu stene. Prijazna Maja se otovori s skoraj vso opremo. Med hojo me gleženj boli manj kot med plezanjem. Pohitiva proti vrhu. Ta dan ženska intuicija ni najbolje delovala. Da bi našli najboljši prehod do grebena, sva poklicali prijatelja, ki naju je bolj nadrl kot pomagal. Češ, kaj se pa spravljata plezat stvari, ki niso za vaju! Od jeze (na vse moške) pozabim na bolečine, tudi Maja zagori v obraz in še isti trenutek najdeva prehod. Sami! Odpre se nama čudovit razgled. Pred očmi imava celotno severno ostenje nad dolino Tamar. Shranim na trdi disk. Bo ostalo za vedno. Čaka naju še cukar današnjega dne: Via della Vita. Ena zahtevnejših zavarovanih poti v tem delu Alp. Poteka pod robom nad Zagačami, ki je vezni člen med paradnima stenama, mangartsko in vevniško, nad dolino Belopeških jezer. Utrujena se počasi spuščam po verigah-lestvah, slabih klinih in jeklenicah. Krajna zev je odmaknjena od stene in ne povzroča težav. Pod balvanom, kjer naju čaka preostala oprema, se objameva in si čestitava. Dan gre h koncu, midve pa domov. Se slišiva!

In se res. Čez dober mesec, na lep septembrski dan, sva se z Majo znašli pod Koglom. Začuda še obe nisva lezli klasike Češnovar–Srakar. Zopet lep izbor: dobra

skala, nad polico kar strmo izpostavljeno plezanje. Začuda najdeva tudi vse prehode v prvo. Ni prevroče, saj sva bili pretežno v nežni meglici, ki nama je, ko se je razprla, ponujala prave tihooceanske razglede: morje z otočki in kavkami nad njimi. Pravljičica se je nadaljevala, ko sva maširali proti vrhu Kogla. Zelena, bela, siva, modra – barve so se prelivala ... kot na razglednici! Megla se je razkadila in vabili sta naju beli steni Štruce in Skute. Že se napotiva pod Štruco, ko ugotoviva, da je nagledana smer mokra. Odhitiva v dolino. Klepet poskrbi, da pozabiva na sestop in kar padeva v avto. Se slišiva!

Ostal nama je še spomladanski dolg. Že maja sva se dogovarjali za Sivi ideal. Nisva še poznali stene Jerebice. Ker pa so jo vedno vsi obiskovalci samo hvalili, sva se odločili, do bo treba »sprobati« tudi to skalo. In sva se z Majo konec septembra podali na Primorsko, v dolino Možnice. Šli sva že dan prej. V avtu sva si na hitro izmenjali trač podatke: družina, prijatelji in podobno. Pogovor pa je kmalu stekel k jutrišnji smeri. Že dostop naj bi bil bojda zanimiv, če seveda najdeš najbolj idealno linijo, sama plezarija pa lepa. Sestop dolg.

Prespiva v zimski sobici male kočice zraven vojaške karavle v Možnici. Ko plezava po zanimivi lestvi v bivak, imava občutek, da vstopava v ptičjo kletko. Zjutraj pa se soglasno strinjava, da sva vleteli na žur domačinov: polhov in

srnjakov. Medtem, ko so prvi dirkali za nagrado Streha-Dakar-Streha, so drugi ruukali kot za stavo. Upam, da iz neke pametne potrebe ali vsaj dobrega razloga, saj sva bili z Majo zaradi njih nenaspani, čakal pa naju je dolg dan. Še ponoči sva iskali prehode po gozdu nad kočjo. Imeli sva dober občutek, tudi ko sva vstopili (vsaj po opisu se nama je zdelo prav) v nama najbolj privlačno grapo, ki naj bi vodila do vznožja stene. Sledila je ura malo po grapi, potem umik desno v gozd in zopet malo po grapi pa spet desno v gozd. Ko sva po uri poplezavanja iskali prehod v levo, sva bili prepričani, da nama je tokrat ženska intuicija zelo dobro služila. Izstop iz gozdička je bil veličasten. Stena in njena strmina se nama je dobesedno prilepila na oči. Brž sva poiskali najprimernejši polički za opravljanje tistega najnujnejšega in v prvi raztežaj sem vstopila neskončno lahka, kljub veliko opreme za pasom. Prvi štirici je sledilo veliko raztežajev kar težkih petic in šestic. Imela sem občutek, da mi bo Maja vsak trenutek padla na glavo, pa naj je plezala kamin, off-width ali zajedo. Res strmo! Opremljeno po potrebi (zelo malo klinov!), prava klasika. Šolsko postavljanje zatičev in prijateljčkov. Kar čestitali sva si za vsak preplezan raztežaj. Del dneva mi je pokvarilo spoznanje, da kljub vsem preplezanim kilometrom tudi še lahko pustim kos opreme v steni. Nedopustno! Dve Mamutovi gurni in vponka! Namestila ju je pregloboko. Maji je za namestitev služila fizika, sama pa sem detajl želela sfrikat. In sem pustila

malo tega tam nekje. V zadnjem raztežaju sem še preklinjala nahrbtnik, drenjanje skozi kaminček. In že so bile tu trave. Komaj mi Maja dovoli pojesti frutabelo. Hitro v dolino, da naju ne ulovi tema. Sestop po markirani poti je dolg. Kdor gre tu gor, se res nahodi. Bolj naokoli ne gre. Je pa lepo in divje. Nikjer žive duše. Le veliko prepadnih sten, ki vabijo. Še z dnevom sva pri avtu. Ko debatirava o detajlih dneva, se ne moreva odločiti, kje je bilo tisto najtežje, najlepše, najbolj strmo, saj je bilo vse naj.

Naj je bilo tudi teh nekaj skupnih smeri to leto. Prav lepih in nič kaj lahkih klasik. Doživela in naučila sem se zopet veliko. Še vedno me lahko doleti v gorah marsikaj: vročina, mraz, nesreča, orientacija, noč, bivak ... Vendar če smo pripravljeni to deliti z ljudmi, ki so jim ti trenutki izziv, ki jim zaupamo, s pravimi prijatelji, bomo skupaj premagali vse! Poti in smeri je še veliko. Vabljeni!

Sandra Voglar

PRAZNIČEN AVGUSTOVSKI DAN

Dan se preveša v večer. Sedim za mizo in pred mano je papir, da nanj prenesem delček svojega življenja prejšnjega leta, ki je bilo tako burno in polno novih doživetij.

Ob njeni pomoči, nekdanje hribovske ljubezni, ki se je rodila in kalila v poletnih planinskih taborih, ki smo se jih udeleževali v gimnazijskih časih, sem se podal na novo pot, v spremembo mojega življenja.

Na papir začnejo bruhati zapiski čudovitih srednješolskih dni, ki so me usmerili v preživljanje prostega časa v naših gorah. Postal sem tako zasvojen, da sem svojo bleščečo plavalno kariero, za katero sem žrtvoval toliko ur napornih treningov, začel zanemarjati in preživljati čedalje več vikendov, namesto na treningih in tekmah, med očaki našega alpskega sveta.

Z motorjem iz Trente vozim po vršiški cesti in uživam v zavojih. Misli mi bežijo k triglavski steni, pod katero se peljem, in ki jo mislim naslednji dan preplezati. Kar nekaj nas bo skušalo njene strmine in prepade, ki sestavljajo nepozaben labirint prehodov, oblikovanih v plezalne smeri. V zadnjih muhastih dnevih je nekdo naredil tako, da bo na dan podviga najlepši avgustovski dan, pa še prazničen ...

Aniča kuk, Paklenica

... praznične dneve v hrvaškem naravnem biseru, plezalskem eldoradu, preživljam z njo. V njenih gibih, očeh, in besedah čutim negotovost pred vzponom. Sva prav začela, imava dovolj opreme, bova zmogla, kljuva v moji glavi. Menda jo sili v to samo velika želja, ki jo je napisala v svoj dnevnik davnega leta 1981. Želim si, da bi kdaj lahko plezala s tabo. Potem, ko je prebrala moje poročilo o preplezani Virensovi, moji prvi pravi plezalni smeri. Nič ne skrbi, ljuba moja, nisem alpinist, sem pa poln zaupanja, da bom zmogel to smer, da te bom varno popeljal skozi njene lepe raztežaje. Siguren sem. Dobro nama gre, brez težav zmoreva in plezarija gre v najino zgodovino kot še ena epizoda o skupni sreči.

Stene se lotevam s človekom, ki mu zaupam. Tudi on je že moj stari znanec, pravi alpinist, z dušo in srcem predan goram, alpinist, ki pozna veliko poti na naše očake, ne samo preko sten. Kje so tisti lepi dnevi, preživeti na izletih gimnazijske skupine, taborni večeri, petje ob kitari, prva kulturna popivanja in nedolžna ljubljenja v šotorih, izrečene besede sreče, ko ni treba zjutraj na turo, ker dežne kaplje igrajo čudovito pesem na šotorska platna. Se spomniš?

Eksperimentiramo in se igramo plezalce, igramo se nevarne igrice, ki se jih ne zavedamo, a zdravi in živi preplezamo marsikatero smer. A nje, velike Stene se ne upam lotiti. Ničkolikokrat stojim pred veliko tablo pred Aljaževim domom in

kot vkopan zrem v črte, ki označujejo smeri, gledam v Steno in iščem prehode. Bom kdaj doživel, da se bom veselil na Plemenicah po preplezani celotni steni. Sanje mladca se bodo jutri na praznični dan uresničile.

Malo jih je, ki žrtvujejo svojega jeklenega konjička, da se peljejo z njim po makadamski cesti. Meni je ta kombinacija s plezarijo čudovita, saj sem povezal dve dejavnosti, ki sem se ju lotil v zrelejšem obdobju svojega življenja, pravzaprav plezanja ne.

Bili smo res začetniki plezalnih avantur naše generacije v tem koncu, kar brez alpinističnih šol. Nekateri so jih kasneje obiskovali in ustanovili odsek ter se začeli načrtno ukvarjati z alpinizmom, sam pa sem se posvetil drugim življenjskim radostim in razvadam. Vadili smo v kamnolomih, skalcah za Savo, škarpah ob železniški progi, odkrivali Armeško, se matrali v Za ateka in mamico in še kaki petki, se odpravljali v lažje smeri v nekaterih naših stenah in preživeli. In preplezal sem Steno v njenem lažjem, levem delu kar nekajkrat. Slovenska, Nemška, a oči so vedno zrle v črne stene nad Črnim grabnom, prepade Čopovega stebra in Sfinge. To je ta pravo! A bo prišlo kdaj to?

Res je lep, topel dan, narejen za plezarijo. Zelo zgodaj, ob svitu, smo že na vstopih Bavarske, Skalaške, Helbe. Nekako sem

si želel, da bi Steno preplezal po Dolgi Nemški, pa si me prepričal, da bo Skalaška in Gorenjska z Ladjo boljša izbira. Pred petindvajsetimi leti so moje roke nazadnje grabile skalo triglavske stene v Slovenski smeri. Hinko, se spomniš? In zdaj se uresničujejo moje sanje. Res je, v življenju ni nikoli prepozno. Kdo bi si mislil, da bom še kdaj lezel na brege čez stene. A ta strast, ki sem jo zatrl v svoji duši z drugimi razvadami, je v krizni življenjski situaciji planila na plan ...

... preizkušam se v Armeškem, po petidvajsetih letih! Koliko novih smeri, kako so lepo opremljene, kako lahko je plezati po toliko letih ... in še vedno zmorem, še več. Spoznam svoje trenutne zmožnosti, kaj me veseli, kaj je težko, kaj je preveč. Kaj je bistvo te nove plezarije? Zapustiti svet vsakdanjega življenja in se zatopiti v zakone ravnotežja, iskanje oprimkov, stopov ter tako pozabiti na probleme, ki me obdajajo. Vendar zame samo do meje, ki mi ne povzroča novih frustracij v steni. Ugotovim, da v mladem rodu težko najdem soplezalca, ki bo zadovoljen s tem, kar si želim, zato se vežem nate Bogdan, ki imaš podobne cilje. Uživati, a ne preveč tvegati in ne stremeti za smermi z visokimi ocenami.

Malo si nesiguren na prvem raztežaju, ne poznaš me v steni, najina prva smer. »Mi lahko zaupaš?« se verjetno sprašuješ. Jaz pa, saj te ne bom razočara. Greva,

danes je dan za bogove! Tako napredujeva, smer je za moj užitek popolna, morda je res malo preveč »šudra«, ki pa v tako visoki steni pri nas pač mora biti. Sprejmeš me, napreduješ sigurno, popolnoma ti zaupam in ves sem zbran in usmerjen v iskanje oprimkov in stopov. Nekje nad polovico Skalaške pokažeš prvo skrb. Sin pleza nekje blizu. Kako jima gre, ju vidiš? Takrat se spomnim na svoje sinove. Kaj bi si mislili, če bi vedeli, da se njihov stari po toliko letih zopet podaja v nevarnosti. In tudi meni ni vseeno, tesno mi postane. Tako kot verjetno ti čutiš za svojega otroka, ali bo vse v redu, bi verjetno oni čutili zame ... ali pa tudi ne ... bog vedi. Počitek pod vstopom v Gorenjsko ... velikokrat sem že prebral knjigo, ki opisuje naše plezalce, ki so prodirali in odkrivali neznani svet Triglavske stene. In sedaj sem tu, kjer se vidi ta opevana Ladja, njeni previsi, ki so takratnim plezalcem pomenili plezarijo na robu možnega, dandanes pa nekateri že sestopijo tu. A s spoštovanjem do njih se pripravljam. »Bom zmogel, čeprav kot drugi, ne bo pretežko, kje gre smer?« sprašuje notranji glas. Dohiti naju naveza, pustiva jih naprej. Siguren si, opozoriš me, da bolj resno varujem, in greš. Lepo plezaš, lahkotno, a kaj se dogaja v tvoji duši, vem potem, ko sem sam tam, ko zaslišim tvoj vrisk ob poziranju za mojega mobilca – v previsu. Uživaš. Bom tudi jaz? In potem se pokaže, kot se mi je že velikokrat v življenju ... težavno bo. Odločil si se in boš speljal, ne

odlašaj, ne obračaj se nazaj, ni pomoči, ni povratka. Življenje gre naprej in naprej greš tudi ti. Moraš in zmoraš. In zmagaš. In potem ugotoviš, da sploh ni tako težko, samo odločiš se ... tako je tudi z Ladjo. Moram povedati, da je takšna plezarija meni po godu, ko je kaj v roke za prijet, čeprav je previsno. Nasmeh ob snidenju, komentar in na vrhu stisk roke. Izplezava v čudovitem vremenu, po šestih urah, drugi še plezajo. Nekdo iz naveze, ki naju je prehitela, naju slika.

Slika, ki mi veliko pove in pomeni. Hvala, Gorazd, za čudovito dogodivščino, za izpolnitev mladostniške želje, za prispevek k premagovanju osebnih težav, za povrnitev samozaupanja. In ... veš, še imam nekaj podobnih želj v naših stenah.

Sedimo zbrani v Vratih, zadovoljni smo, pogovor teče o doživetjih preživetega dne. Zopet gremo vsak po svoje, a upam, da se še snidemo, se tako veselimo po kašni plezariji. Hvala vam, pakovci. Čez dva dni se na Hvaru spominjam tega, kot da je že nekje daleč. Slika v zgodovini mojega življenja, ki gre in se pelje s tabo, draga moja, ki si mi odkrila, kaj je moj svet, kaj so moje sanje. Ne bom te razočaral.

Gorazd Pozvek in Andrej Škafar po preplezani Gorenjski smeri v Severni triglavski steni.

*Ko v težkih trenutkih me zajame dvom,
se naseli obup, žalost in polom,*

*takrat prideš ti, moj pogum,
ki sem preizkušal te v življenju.
Skril v meni tolmu
pomagaš mojemu hrepenenju.*

*Ko roka za oprimkom se peha,
noga v divjem plesu zavihra.*

*Takrat prideš ti, moja vodnica,
ki sem v življenju te večkrat izgubljal.
Uzrem na nebu te danica,
pokažeš pot, kjer srečno bom končal.*

*Ko na vrhu dlan seže v dlan,
pozabljen napor je, veselje gre na plan.*

*Takrat prideš ti, moja duša,
zaprta čakaš, da poletiš.
Nihče te več ne preizkuša,
premišljaš in mi praviš: To vredno je ... tako živiš!*

Andrej Škafar

BELA GRAPA

Vsako leto, ko se začne jesen prevešati v zimo, se v meni nekaj prebudi in iz vsakdanje otopelosti, me predrami gromozanska želja po zimi. Ker sem bolj zimski tip Vsako leto, ko se začne jesen prevešati v zimo, se v meni nekaj prebudi in iz vsakdanje otopelosti, me predrami gromozanska želja po zimi. Ker sem bolj zimski tip človeka, mi je zima najljubši del leta. Takrat, ko ta občutek pride, si ne morem kaj, da ne bi že koval načrtov za zimsko plezarijo. V roke vzamem vodniček in listam. Zimskih smeri je toliko, da večine ne bom nikoli preplezal. Vendar pa z veliko volje mi vsako zimo uspe splezati nekaj, kar lahko rečem, da je bilo vredno truda. Še posebno vrednost imajo smeri, ki se naredijo zelo redko, kjer je potrebno več pogojev, da je smer dobro narejena. Ena takšnih je bila letos Bela grapa v severni steni Planjave, kjer dobrih razmer ni bilo že deset let. Ta mojstrovina legendarnega Frančka Kneza je osrednja smer v Planjavi, ki je opazna že od daleč.

Začelo se je približno takole. V petek dobim SMS od Sandre s sporočilom: »Pokliči me.« Pokličem in Sandra pravi: »Mato, Maja me je klicala, da so v Beli grapi odlične razmere.« Nič ne odlašam, ko vprašam, kdaj greva. Malo preišlujem: v soboto ne morem, nedeljo prav tako ne ... potem pa ponedeljek. Toda ... ali bo v ponedeljek še vse tako, kot je bilo v četrtek? Bova

videla. Greva v vsakem primeru. Čez vikend spremljam temperature in zimi ne kaže najbolje. Topel veter, ki piha nekje z vzhoda, nič več ne diši po zimi. Zaradi visokih temperatur, bi bilo pametno oditi čim prej in ne čakati ponedeljka. Pa kaj, ko so tukaj še obveznosti pa družina.

V ponedeljek se namesto v službo odpraviva v Logarsko. Zgodnja nisva preveč, ker sem se dal prepričati, da potrebujeva za smer samo šest ur in šest lednih vijakov. No, z opremo sva previdna in vzameva še nekaj klinov in frendov. Prihod v Logarsko ne obeta nič dobrega. Topel veter je že pošteno načel tukajšnjo zimo, saj snega v celi Logarski ni niti za

vzorec. Pogled proti Planjavi razkriva beli trak, ki se je potegnil do vznožja stene in po katerem poteka izbrana smer. Vse skupaj se mi zdi že zelo sumljivo in večkrat izrazim dvom o dobrih razmerah. Dvom se poveča, ko pod steno opazim stopinje, ki kažejo, da je nekdo izpod stene že sestopal. Čas hitro teče in ko vstopiva je ura že krepko prešla jutro.

Zaženeva se v strmino in naklonina, počasi začne naraščati. Prvi bolj strmi odsek preplezam brez težav, pa čeprav je čutiti da se je sneg že pošteno omehčal. Trudim se narediti varovališče, vendar mi to ne uspe najbolje, saj ni prave razpoke, kamor bi zatolkel klin. Nazadnje le zabijem dva ne preveč dobra klina. Pokličem Sandro in kmalu je za mano. Sedaj naju čaka prehod čez snežni skok, ki pa je že precej načet. Sandri svetujem, naj gre malo po skali in nato nazaj v sneg. Poskusi, vendar že takoj uvidi, da po skali ne bo enostavno, ker je precej krušljiva. Zamenjava vlogi in tokrat poskusim jaz. Priznati moram, da tukaj pač ne bo šlo, zato grem malo bolj v levo, kjer je led oziroma kar je še ostalo od njega. Vprašam Sandro, če res dobro varuje, in naredim prve zamahe v sneg. Začuda se nič ne podre in nadaljujem. Zabijem še en klin, potem namestim še ledni sveder in se čudežno »prešvercam« preko skoka. Strmina popusti, nadaljujem do izteka vrvi. Sandra je zopet hitro čez. Nadaljujem po grapi, kjer naklonina spet začne vedno bolj naraščati. Iščem primerno mesto za

klin, vendar ga ne najdem. Nad mano pa strm raztežaj, ki ne obeta možnost varovanja. Na hitro se moram odločiti, ali naj grem naprej brez varovanja ali pa malo sestopim in poskusim v levo. Ker imam pod sabo že kar kakšnih 20 m vrvi, zgoraj pa ne vem, kaj se obeta, se hitro odločim za drugo varianto. Malo nižje zopet zabijem klin in prečim kakšnih 20 metrov do skal. Zopet iščem razpoke za kline, ki pa slabo prijemajo v krušljivo skalo. Od tu naprej naredim ovinek v desno in nato po skali prepraskam naslednji raztežaj. S Sandro sedaj zamenjava vlogi.

Grapa se nekoliko položi in napredujeva oba hkrati. Nekajkrat moram čakati in ne vem točno, kaj se dogaja. Ko pa pridem do lednega svedra, mi je vse jasno.

Sneg je tukaj zelo dober, zato napredujeva kar hitro. Sandra se pred naslednjim skokom ustavi in štanta kar na bajlah. Skok, ki je pred nama se hitro postavi pokonci in predvsem zato, ker nimava dobrega varovališča hitro zabijem klin. Ker ni najboljši, malo naprej zabijem še dva klina. Sedaj je strmina že osemdeset stopinj, toda sneg je dober, zato nimam težav. Naslednji raztežaj naju vodi v desno, dokler ne prideva do logičnega nadaljevanja po grapi, ki se odpira nad nama. Plezanje je tukaj zelo lepo, v smeri najdem celo en klin. Sunek v pasu mi pove, da je konec vrvi in bo treba varovati. K sreči sem pri majhnem drevesu, ki me reši iz zagate. Od tukaj naprej se strmina položi in plezava istočasno po nekakšnem grebenu. Tega je kmalu konec, a se nama odpre pobočje, ki ga morava še premagati.

Razveževa se in hodiva proti vrhu, ki pa je neznansko daleč. Hodiva še vsaj dve uri, ko končno stopiva na sedlo. Še je dan, toda ne dolgo. Na hitro nekaj pojeva, pokličeva domov in se razgledava naokoli. Vidiva nekaj stopinj, ki gredo navzgor, sledi se vidijo tudi spodaj. Ne veva, za katero pot bi se odločila, izbereva eno, ki pa se kasneje izkaže za napačno. Vrneva se nazaj na izhodišče in začneva slediti drugim stopinjam. Medtem se že stemni, stopinje večkrat izginjajo, midva pa le z občutkom slediva pravi poti. Vsoju svetilke podolgem sestopu doseževa gozdno mejo. Toda

nisva še čisto rešena. Spusti se megla, a še vedno nisva na poti. Sandra me opozarja, naj se držim desno, saj bova le tako prišla na pot. Tudi jaz se sedaj spomnim, da pot poteka nekje ob steni Krofičke. Po lomastenju skozi gozd se pred mano kot privid prikaže tabla, ki označuje markirano planinsko pot. Oddahnem si in niti pomisliti ne upam, kaj bi se zgodilo, če poti ne bi našel. Sedaj se oba zavedava, da bova vendarle prišla do avta in bova lahko ostanek noči preživela pri svojih najdražjih.

Za vzpon sva potrebovala 8 ur, za sestop pa 6. Sestop je bil še posebno naporen, ker je bila noč in poti nisva dobro poznala, prav tako pa so bile stopinje predhodnikov zasute. Že kar nekaj časa je minilo, odkar sem imel podobno izkušnjo s sestopom. Ob vsaki taki priložnosti pa se spomnim, kako pomembno je, da alpinisti poleg preplezanih sten poznamo tudi normalne poti, ki jih največkrat uporabljamo za sestope. Dobro poznavanje gorstva nas lahko večkrat reši neprijetnega bivaka ali

pa še česa hujšega. Da nama je uspelo, sem bil še toliko bolj vesel, ko sem bral, da so naveze zaradi slabih razmer dan pred najinim vzponom že obračale.

Matej Zorko

Belo grapo v severni steni Planjave (V/4, 1000 m) sva 28. 1. 2008 preplezala Sandra Voglar in Matej Zorko.

BELI GREBEN

Prvič sem ga opazil pred tremi, štirimi leti v neki ameriški reviji, nato spet čez čas v enem Petzlovem katalogu, tokrat tudi z opisom ture. In sem si mislil. »Oh, to pa je vredno greha!« Biancograt je bil sprva le lepa fotografija v reviji, potem ideja, nato želja in lansko leto je postal tudi realnost. Če je bilo lansko leto zame vračanje k gorniškim aktivnostim, je bil Biancograt

z vrhom Piz Bernino vrhunec, ki se ga pol leta prej nisem upal niti nadejati. Biancograt slovi kot eden najlepših grebenov Alp. Skoraj kilometer dolg, oster, izpostavljen in zelo razgleden snežni greben, kateremu težko najdemo primerjavo v evropskih gorah, se ponosno pne čez črn masiv najvzhodnejšega štiritočaka Piz Bernine (4049 m), obkroženega z razbitimi ledeniki. Ker slovi kot ena najlepših klasičnih alpskih tur, lahko srečamo tu ob lepih dneh množico navez, kar privede do neprijetne in nevarne gneče. No, za našo turo lahko rečem, da smo imeli goro skoraj zase. Ali pa je imela zase ona nas?

Zgodba o naši turi se je začela konec julija v Pontersini v Švici, kjer smo na parkirišču pri železniški postaji pustili avto, si pripravili opremo, opravili še kak pogovor z utrujenimi alpinisti, ki so se pravkar vrnili z gore in vzeli pot pod noge proti ledeniški dolini Val Roseg. Po dobrih treh urah hoje po slikoviti dolini, kjer so se nad nami že začeli dvigovati mrki, a

vseeno lepi, v ledenike in serake okovani tritisočaki, smo prispeli do kočice Tschierva (2583 m) – in zagledali Nepalce. No, natančneje dva. Hm, sem si mislil, globalizacija torej, mi k njim alpiniste, oni k nam kuharje. V koči je bila že zbrana družina aspirantov, nekateri namenjeni na Bernino, drugi na Piz Roseg ter ostale okoliške gore. Kljub sproščenosti ob dobri večerji je bilo v zraku čutiti napetost ob pričakovanju novega dne.

Okrog tretje ure zjutraj je zazvonila budilka in po rahlem čudenju v stilu, kaj pa jaz zdaj tukaj delam, smo se vendarle spravili k hitremu zajtrku, se opremili in zagrizli v »šoder« nad kočico, kjer so se tu in tam zabliskala mačja očesa in kazala smer. Krušljiva pobočja so v jutranji temi delovala dokaj odurno in odbijajoče, višje, ko smo bili, in svetleje, ko je postajalo, bolj prijazen, spektakularen in tudi bolj obvladljiv svet je postajal. Za nekaj časa je bilo dovolj pečevja, stopili smo na ledenik in že je bilo treba poiskati najbolj varno in pregledno pot mimo prvih ledeniških razpok. Orientacija nam je bilo sedlo Fourcla Prievlusa, do koder smo priplezali po šestdesetmetrski snežni flanki. Nad sedlom pa se je v smeri Biancograta dvigovala okrog sto petdeset metrov visoka skalna stopnja, kjer smo se navezali. Plezanje okrog tretje težavnostne stopnje je potekalo po dobro razčlenjenem granitu z dobrimi možnostmi naravnega varovanja. Ker je smer tudi popularna vodniška tura, so

na bolj izpostavljenih mestih zavrtali svedrovce, kar malo skazi vtis, a se jih, resnici na ljubo, v primeru težavne situacije, prav razveseliš. Sledilo je še nekaj lažjega poplezavanja ter spet položnejša flanka.

Potem pa se je začelo to, zaradi česar smo prišli. Beli greben v vsej svoji veličini in ostrini. Ko ga gledaš od spodaj, si misliš, da se sploh nikjer ne konča. No, o tem se sprašuješ potem tudi še nekaj nadaljnjih sto metrov, nato pa se le še prepustiš njegovim dimenzijam in padeš v ritem korakov. Na razglede nismo mogli računati, saj smo se morali zaradi megle in vetra koncentrirati le na svojo gaz. Bilo bi zelo neprijetno, če bi nas na tistem mestu odpihnilo, saj bi pristali dobrih tisoč metrov nižje na tem ali onem ledeniku, ki so se nam na trenutek prikazali. Na nekaterih mestih je bil tudi led, tako da sem tam še močneje zabil cepin, saj smo napredovali nenavezani in bi bil lahko že vsak napačen korak usoden.

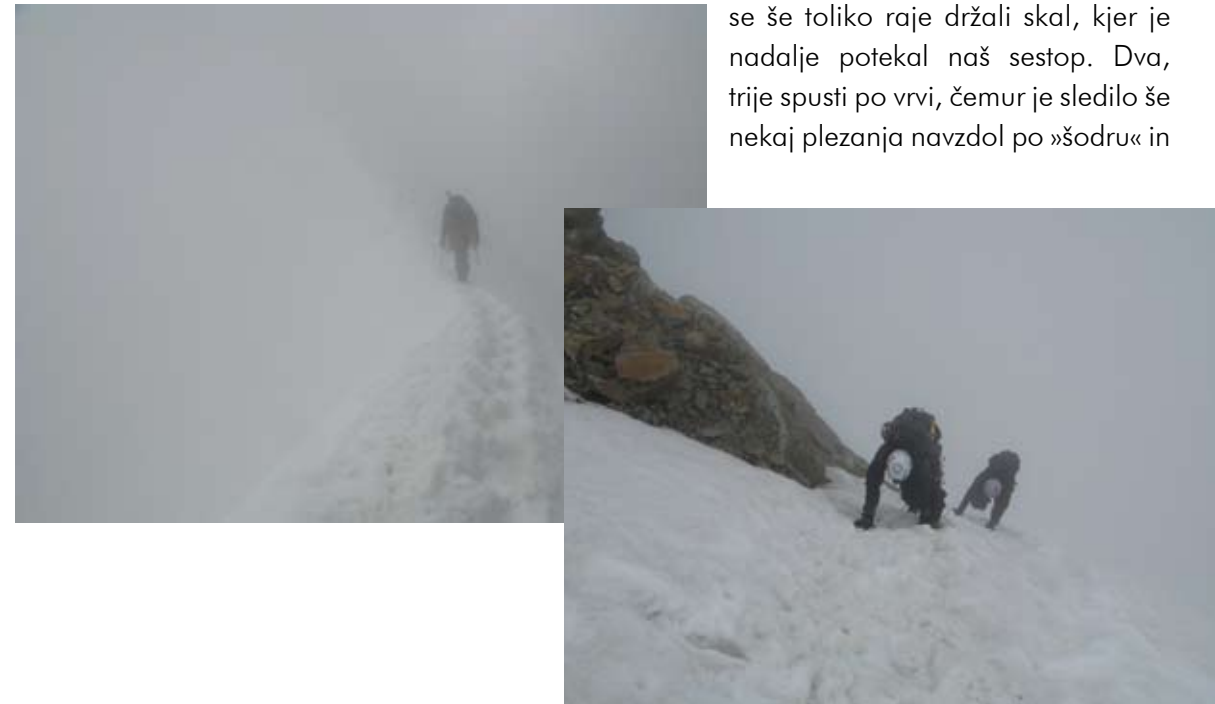
Snežni greben se konča na vrhu Piz Bianco, kjer je počitek še kako prijalen. Oblaki, ki so se podili mimo in še drzen greben, ki se je v skali in snegu nadaljeval proti vrhu Piz Bernine, so nas opominjali, da koncentracija še ne sme popustiti. Vzpon se je nadaljeval v kombinaciji skale in snega. Na nekaterih mestih smo se še varovali, sledil je tudi še spust po vrvi in končno še zadnji metri proti grebenu in vrhu Piz Bernine. Stiski rok, nasmehi, moje veselje

ob prvem štiritisočaku, čaj, malo sprostitve, a pogledi so se že upirali na drugo stran grebena, proti Spalli, kjer bomo sestopali (s te smeri poteka sicer normalni pristop na Bernino).

Spet je sledilo plezanje malo navzdol, malo navzgor. Vajen krušljivosti domačih trojk se nisem mogel načuditi, da čeprav zgleda skala dokaj krušljiva, vse drži in še nismo zrušili kakega kosa velikosti televizorja. No, ni pa bila to edina nevarnost, da kaj pade – ali kdo. Med sestopom bi na eni snežni vesini skoraj izgubili enega člana ture. Sestop je vključeval tudi kakšno snežno prečko in kak manjši vzpon. In ko smo se tako vzpenjali po že omenjeni vesini, kjer se je star, trd, predelan sneg mešal z ledom, je prijatelju Luki, ki se je vzpenjal nad mano, popustil stop. Imel je aluminijaste

pohodne dereze in prednji zobje v trdem snegu z ledenimi mesti niso dobro »zagrabili«. (Hvaljene naj bodo Dartwinke, reklama gor ali dol!) Nenadoma je začel drseti. Sicer se je poskušal zaustaviti s cepinom, a sneg spodaj je bil poledenel. In nižje doli na pobočju so že zevale temne ledeniške razpoke. V glavi se je zavrtel že črni scenarij. Hvala Bogu se je Luka po kakih dvajsetih metrih drsenja ustavil. V tem času sem hitro odplezal višje gori na greben, k skalam, kjer je Andrej že razvil vrv. Z zatiči je bilo hitro narejeno varovališče, na vrv sva privezala moj cepin in ga vrgla Luki, ki je bil ves na trnih. Verjetno mu še nikoli niso delali živci tako, kot v tistih trenutkih. Ko je le ujel cepin, se je pripel na vrv in priplezal do rame. Ah, to smo se oddahnili! Ni konec, dokler res ni konec.

Po tem nenadejanem pripetljaju smo se še toliko raje držali skal, kjer je nadalje potekal naš sestop. Dva, trije spusti po vrvi, čemur je sledilo še nekaj plezanja navzdol po »šodru« in

Piz Bernina

končno smo se znašli na snežnem platoju blizu kočice Marco e Rosa. Že v megli in močnem vetru smo potem pritavali do pred nekaj leti obnovljene kočice, ki je bila na naše veliko veselje odprta. Ura se je že prevešala v pozno popoldne, megle so bile vedno gostejše in veter je še zmeraj ostro bril. Nak! V takem že ne bomo rinili v dolino, pa že cel dan je minil, kar smo nazadnje pili pivo. Razloge za veselje pa tudi imamo.

Spanje na 3500 metrih je bilo začuda dokaj dobro, samo potem pa so zjutraj začeli »delati črnci« v glavi. Višinska bolezen je toliko pokazala zobe, da sem prvo uro jutra preždel na veceju, kjer sem z glavobolom študiral oblike straniščnega prostora. Začelo se je tudi daniti, sicer

bolj v naših glavah, kot pa zunaj, kjer je vladala gosta megla in mrzel veter. Po zajtrku smo še malo čakali. V tem času je skupina Italijanov v spremstvu gorskega vodnika poskusila priti proti grebenu Spalla, a so zaradi prej navedenih vremenskih razmer obrnili. Nič ni kazalo, da se bo vreme obrnilo na boljše, ampak padla je odločitev - gremo! Oskrbnika smo še povprašali po podrobnostih in zakorakaliv neprijetno meglo. Po začetnem iskanju gazi v zelo neprijetnih razmerah smo to, hvala bogu, našli in šli na pot med ledeniški razpokami in seraki. Kako majhen in nebogljen je človek v takem svetu, med temi silnimi masami ledu. Ledeniški plato Bellavista je lahko v neugodnih razmerah zelo nevaren kraj.

Nižje, ko smo se spuščali, pa smo naleteli tudi na več sorodnih duš, ki so se tisti dan namenile proti kočici Marco e Rosa ali še naprej proti Bernini. Spet se je začelo izmenjevanje skal in snega/ledu, spet spusti po vrvi (ki so dobro označeni) in spet se je začelo kazati sonce. Kako je to prijalo! Vedno nižje, ko smo bili, vedno bolj je tudi popuščala napekost. Vendar zaključek ture je bil še daleč. Ker smo izbrali sestop proti ledeniku Morteratsch, je bilo treba še poiskati najlažje prehode čez skalno stopnjo, sledil je še en spust po vrvi, še malo plezanja in »šodranja« in znašli smo se ob bočni moreni Morteratscha. Med blatom, skalami in ledom je bilo treba smo poiskali najlažji prehod na stari ledenik, ki se vedno bolj umika pod zaščito gora nad sabo. Da se ne bi zgodila kašna neumnost, smo se navezali in jo mahnil, iščoč najlažje prehode, proti dolini in proti pikicam človečkov, med katerimi se bomo spet za nekaj časa izgubili. A izkušnja v »praznični dvorani Alp«, kakor je Walter Flaig opisal gore okoli

Biancograt

Bernine, je bila lepa in močna. In pogled vidi spet dlje.

Smer Biancograt (AD, UIAA III, 40°-50°) s pristopom na Piz Bernino (4049 m) smo 22. 7. 2007 preplezali Luka Štok, Andrej Jeler (oba AO APD Kozjak) in jaz.

V plezalni opremi naj bo poleg derez, cepina (prav prideta tudi dva – na mestih, kjer je lahko led), čelade, plezalnega pasu, lednih vijakov, vponk, tudi nekaj klinov, kompleti z daljšimi trakovi, nekaj daljših gurten za okoli skalnih rogljev. Prav pride tudi izbor zatičev ter kakšen metulj.

Rok Levičar

TAM GORI, KJER ŠE VLADA MIR

Ne spomnim se več, kdaj sem bila prvič tam gori. A vem, da so bile grape pod Prisankom lepo zalite s snegom, tudi kotanja pod njegovim oknom je bila še napolnjena z ostanki zime. Že takrat me je očaral nasmeh Ajdovske deklice, a nisem niti slučajno pomislila, da se bom še kdaj vrnila. Pa se, vedno znova in znova se

vračam: z avtom, peš, pa spet z avtom, pa peš, celo s kolesom sem ga osvojila. Prelaz Vršič – cestna mojstrovina ruskih vojakov, ki povezuje dolino Soče in Save, v poletnih mesecih se tod gori vali nepopisna gneča turistov, meni pa že nekaj let pomeni izhodišče za mnoge najprijetnejše visokogorske ture.

Prisojnik, desno v daljavi se dviga piramida Jalovca

Neverjetno tihi in mirni so pozno jesenski dnevi v Kranjski Gori, kjer z mami preživljava podaljšan vikend. Prvi sončni žarki se prikradejo izza Kurjega vrha in sramežljivo obsijejo najprej pobočja Vitranca in se nato počasi, počasi spuščajo v dolino. Vas še spi, ko že razmišljam: Kam? V senčni dolini, po kateri pritajeno žubori Pišnica, je skorajda zimsko hladno, a tople sapice povedo, da ne bo več dolgo tako. Odštevam ovinke na Vršič, kjer je mirno, nikjer ni nikogar, brezvetrje. Moj pogled je uprt v obsijano teme Prednjega Robičja. Niti slučajno ne iščem markirane poti, ki vodi na Vratica, ampak jo uberem kar med redkim rušjem in nato po razbrazdani grapi navzgor, kjer je pravnje razdejanje za sabo pustila včerajšnja nevihta. Glasni italijanski alpinisti, ali kar so pač že, za hip zmotijo moj mir in kalijo gorsko idilo, a na srečno njihove glasove ublaži rušje in jih rahel piš

vetrca odnese v dolino. Pozabim nanje in tiho nadaljujem svojo pot. Besede niso potrebne. Lepo je, narava v vsej prvinski lepoti in miru. Čutim, da sem sama in vendar nisem. V mislih je z mano mami in vsak moj korak je tudi zanjo, z željo, da bi bila čim prej spet z mano na gorskih poteh. Postojim in se ozrem: Ajdovska deklica se sramežljivo smehlja v objemu Prisanka, Kačji graben je odet v sneženo preobleko, ravno tako grape pod Kriško steno, na vršnih pobočjih Prisanka pa se v soncu lesketajo ledeni kristalčki. Še nekaj korakov in ... zdi se, da je pred mano neprehodno ruševje in da se bo moja tura končala, a temu ni tako. Poiščem slabo vidno, ozko stezico, ki vodi najprej po desnem robu grebena, nato se prevesi na levo stran, kjer naletim celo na malo travnato vesino, pa spet zavijem v ruševje, med katerim se prebijam najprej po kamnitih tleh pod njim, nato nekaj

Špik in Frdamane police

korakov po zibajočih vejah rušja, pa spet malo levo, pa malo po grebenu, pa zopet bolj desno, pa v tunel rušja in tako do vrha, kjer je ...
Popolna umirjenost v naravi. Pomežiknem soncu v pozdrav in se predam miru, ki ga lahko prinese le jesen. Ko zadnje cvetje že oveni, ko od jutranje slane zadeto zelenje v čudnih barvah poleže v vse smeri in pokonci stoje le še čvrste orumenele trave, rumeni macesni pa žarijo v modrini neba. Vrhovi Martuljške skupine so obsijani s soncem, severna stena Prisanka in Mojstrovke pa delujeta tako hladno – divje razbrazdana stena se je spremenila v sivi kamniti zid, za katerim je sonce z zlatom obrobilo le najvišja grebena obeh gora. Zrem v beli stožec Špika, pa spet na Prisank, Mojstrovko, Nad Šitom glavo, Ponce, Kumlehovo glavo, Mavrinc, ... spomini ... Tu gori še vedno vladata mir in tišina in kose zahoče samote, kose vame naseli nemir, občutek potrtosti, preobremenjenosti in utrujenosti od ponorelega sveta v dolini, je edino zdravilo tura v takšne kotičke naših gora, kamor zahajajo le gorniki, ki poznajo pot, pot k lepemu, ki pripada vsem, ki jo znajo ceniti in je odprta vsakomur, le najti jo mora.

Leonida Lipoglavšek

Jan z očetom Bojanom po opravljenem vzponu

KO ŠPORT POSTANE NAVADA

Velikokrat se sprašujem, kako se znebiti vsakodnevnih skrbi in doseči zadovoljstvo. Kajti danes je življenje precej stresno. Zgodaj se zbudimo, gremo v službo, na faks ali v šolo, domov pa pridemo pozno, utrujeni od dela, po možnosti pa se vmes še slabo prehranjujemo. Kako si po vsem tem polepšati dan in narediti kaj koristnega zase? Sam sem našel način. Obujem tekaške čevlje in grem. Tečem, pozabim na vsakdan in ko pritečem spet domov, se počutim odlično.

Ta način je postal vseč tudi mojemu očetu Bojanu, mami Janji in sestri Nini. Tako sedaj vsi tečemo, za motivacijo pa

nekajkrat na leto sodelujemo na rekreativnih tekih. Z Bojanom tečeva ponavadi polmaraton, Janja pa teče na kakšno krajšo razdaljo.

Seveda pa poleg teka tudi plezamo in hodimo v hribe. Z Bojanom sva hitro ugotovila, da nama tek koristi pri alpinističnih vzponih. Dolg dostop do smeri z vidika telesne pripravljenosti tako ni več problem. Ko pa plezaš v steni in postane težko, vidiš, da je tvoje telo pripravljeno na boj celo bolj, kot si pričakoval... Kadar pa gremo vsi skupaj v hribe, se mi zdi, da ni več toliko pritoževanja glede dolžine ture in strmine hriba s strani ženskega dela ekipe. Če

ima tek kaj pri tem, ne vem.

Šport je tako postal naša navada, pravzaprav kar način življenja. Tudi dopust preživimo aktivno. Vsako leto gremo v Paklenico, Arco in Osp. Z očetom plezava kakšne daljše smeri, vsi skupaj pa se odpravimo tudi v športna plezališča, kjer je najbolj vseč Nini, ki letos tekmuje tudi na prvenstvu Vzhodne lige.

V športu sem našel način, kako se vsak dan sprostiti in najti notranje zadovoljstvo. Tako potem lažje dočakam večer, ko bom v Arcu sedel pred šotorom, gledal od lune obsijano steno in razmišljal, kako je bilo lepo v njej plezati.

Jan Kurinčič

Z DIGITALCEM ZA PASOM

Nejc Pozvek in Andrej Trošt, Paklenica, Aniča kuk, Funkcija, 6c+, 300 m

Tjaša Zakšek in Andrej Trošt, Paklenica, Debeli kuk, Senza Pieta, 6b+, 200 m

Z DIGITALCEM ZA PASOM

Maja Lobnik in Sandra Voglar, Jerebica, Sivi ideal, VI/V, 450 m

Sandra Voglar in Maja Lobnik, Kogel, Češnovar-Srakar, V, 230 m

Z DIGITALCEM ZA PASOM

Andrej Sotelšek in Matej Zorko, Ojstrica, Smer Iva Reye (Zmaj), VI+/V, 450 m

Sandra Voglar in Gorazd Pozvek, Dolgi hrbet, Jernejev steber, VI/V, 500 m

SVET SO STENE . . .

. . . IN PAK SO LJUDJE

tiskarna
petrič

ELEKTROINŠTITUT MILAN VIDMAR

www.pak.si